

Mépünk fegyveres fiait ünnepeljük szeptember 29-én. Azoknak a férfiaknak, nőknek adózunk tisztelettel e napon, akik vállalták hazánk belső rendjének és külső biztonságának fegyveres védelmét, vállalták, s vállalták nap mint nap azt a sok nehézséget, megpróbáltatást, ami e hivatással együtt jár.

De nem csak a tisztelet, hanem a bizalom hangja is felcsendül ilyenkor, újból és újból megajándékozunk hittünkkel azokat, akik eddig is éberesen őrködtek alkotó munkánk, boldog családi tűzhelyünk békéje felett.

Közülnk valók ők, bármilyen egyenruhát viseljenek is; s mert közülnk valók, hát értünk élnek, tanulnak, járőröznek, gyakorlatoznak mind.

Nem látványos, köztereken harsogó hazafiság az övék, csendben, szerényen, szinte észrevétlenül élnek közöttünk. Velünk dolgoznak a munkapadok mellett, ott élnek házaik között a laktanyáikban, vagy éjt nappallá téve üldözik a rosszat, Őrzik, védik a dolgozó emberek személyi biztonságát, egyéni vagy közös javait.

Am ha segítő férfikarra van szükség — mint az üllési gázkitörés esetében is — csak egy hívó szó kell, s katonáink vállra vetik a fegyvert, hogy a töiünk kapott, s védelmünkre rendelt hatalmas gépekkel, harceszközökkel oltalmunkra keljenek, még a vad természeti erőkkel szemben is.

Ilyenek ők, ezért zártuk szívünkbe, fogadtuk bizalmunkba fegyveres fiainkat, s ezért köszöntjük őket oly nagy-nagy szeretettel szeptember 29-én, a fegyveres erő napján.

Cimkézők közt a harmadik lány...

A gyufagyáriak mind ismerik és szeretik ezt a bájos, megjelenésében nőies, tetteiben férfias leányt: Czákó Máriát.

Mintha élő reklámja volna a megvalosult női emancipációnak, mintha benne testesülne meg mind az a nemes és nagyszerű tulajdonság, amely asszonyainkat a férfiak egyenrangú társaivá emeli az élet minden területén. Sőt...

— A cimkézők közt a harmadik lány vagyok... — vallja szerényen s zavartan igazgatja a munkásórúháráncait.

Igen, ott a munkagép mellett valóban harmadik, de másutt, ahol a termelőmunkán kívül is kell tenni, ott az első. Így mondták a gyár vezetői.

— Mióta munkásor?... — kérdelem.

— Ot év óta... — s hogy látja csodálkozásomat — hi-

szen olyan fiatal még — mosolyogva hozzá teszi: — Korán fogtam fegyvert, tizenhét éves koromban.

— És... a KISZ-ben a fiatalok hallgatnak magára? — kérdezem.

— Három év óta vagyok KISZ-titkár az üzemben... Azt hiszem szeretnek és bíznak bennem. Tudja, nekem minden fiatal, barátom. Bár, milyen problémájuk legyen, hozzám fordulnak...

— Például?... —

— Melyiket mondjam? Tán, a legfrissebbet. Gorcsa Attila lakatos nálunk, s közben a gépipari technikum esti tagozatára jár. Ebben a tanévben érettségizik. Hogy jól vizsgázhasson, állandó délelőtös szeretne lenni. Hozzám jött, legyen a szószólója. Miért ne, hiszen a gyár érdeke is. Máskor meg Csapó Annus szólított meg: „KISZ-esküvőt szeretnénk tartani. Segítenél-e Mária?” Örömet. Mozgósítottam is a fiatalokat, s olyan bensőségesen rendeztük meg az esküvőt, hogy az emlékezetes marad sokáig.

— És a KISZ társadalmi munkája?... —

— O, hát erről is szóltak magának? — néz rám csodálkozva, de aztán mintegy beletörődve —, hogy most

ugyis minden „terítékre kerül” folytatja: — Új irodákra van szükség, mert a régi helyiségeket átalakították lakásnak egy fiatal kiszista mérnök számára.

Aztán kiderül, hogy Mária, az ifjúkommunista munkásor-lány milyen nagyszerű szervező. A KISZ-fiatalok az ő kezdeményezésére vállalták,

hogy lebontják az új irodák helyét elfoglaló fászfűtő, s kiassák a készülő épület alapjait.

A beszélgetés megszakad, a munkásorparancsnok lép a szobába, s Mária sorsomra hagy.

— Parancsnok elvtárs! A lányok azt kérik, ne osszunk bennünket szombatvasárnapi szolgálatba... Ha lehet...

— Majd meglátjuk... — mondja a parancsnok, s a szeme sarkában elnéző kis mosoly bujkál.

Hiába no. Ha munkásor is, nő. Örül, ha a férfiak egy kicsivel többet vesznek át a közös teherből... De természetesen, a saját érdekükben, hiszen csakis az ő kedvükért akarnak otthon maradni fegyvertársaik, a lányok.

M. I.

Az ember-életért

Három-négy liter csörgedez testükben. Néhány deciliter életet ment. Am az életmentőt — a „ért — sem lehet pillanatok alatt előteremteni. Ott áramlik szüntelenül a vérkörköb, de ki tudja mikor kellene belőle segítség!

Ez a gondolat vitte a szegedi karhatalmi alakulat katonáit a közel-múltban is a véradó állomásra. Amíg más fegyveres testületek a maguk módján a maguk eszközeivel szolgálják a közösséget, ők a vérüket adják, a szó szoros értelmében.

Sorban jönnek százkilencen. Valamelyikük ezt mondja csendesen, miközben a gumiszalag a karjára feszül: „Lehet, hogy éppen egy kisgyermeknek kell a vérem.”

És a Szegedi Vöröskereszt készületét fejezi ki a karhatalmistáknak. De hányan lesznek még, akik ismeretlenül gondolnak majd rájuk: hálás szívvel, a százkilenc karhatalmistára, a névtelen katonákra, akik zuhógó esőben, fagyban aszfaltolvasztó hőségben teljesítenek szolgálatot, s védik becsülettel hazájukat.

Kósa Csaba

Az univerzális ember

Engi Vince tizedesről azt mondja a parancsnoka, hogy univerzális ember és sok kellene belőle. Ez nagy dicséret. Engi elvtárs az alakulatának szinte valamennyi gépéhez ért, ha valahová biztos kezű határozott katonát kell állítani, hát gyakran esik reá a választás.

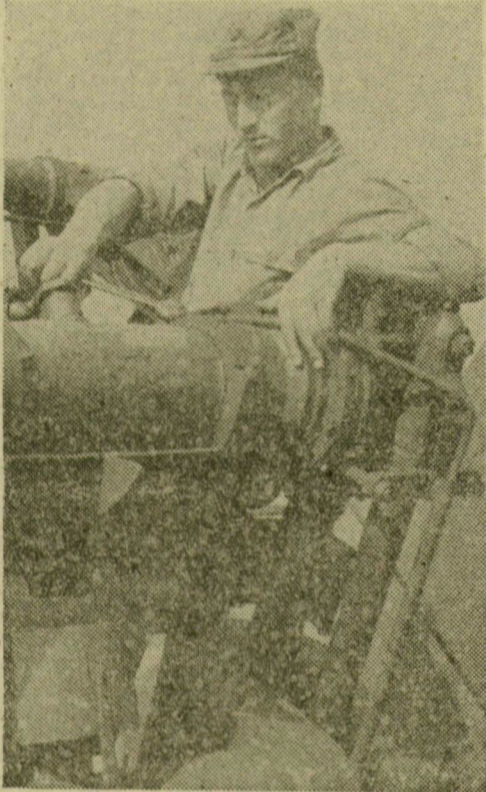
Pedig Engi Vince nem különleges ember. Egyszerű parasztfiú. Pusztamérgesről jött az alakulathoz. Ha munkája iránt érdeklődnek, csendben válaszol:

— Én mindig szerettem elvégezni becsületesen amit rám bízta — mondja, s másoktól tudtam meg, milyen derekas munkát végzett árokásó géppel az üllési gázkitörés megfékezésénél.

— Mondja el azt is Engi elvtárs, hogyan dolgozott a dunaújívárosi földcsuszamlásnál... — biztatta a parancsnoka, de Vincét csak nehezen lehetett rávenni, hogy az akkori helytállásáról beszéljen.

— Mit mondjak? Csinálni kellett... — Nem, nem csak azért, mert parancsolták, hanem... mert láttam, hogy kell, nagy szükség van a munkámra. Néha, még tizennégy órát is ültem egyfolytában a gépemmel...

— Nem volt váltás?... — Volt, volt. De... a társam elsőéves még, újonc. Nem uralja úgy a gépet... városból.

(Molnár István felv.)

Aztán, olyan meredek, csúszós volt a Duna-partjának az a szakasza, ahol dolgoztunk... Szóval, nem akartam, hogy valami baja essék. Úgy éreztem felelős vagyok érte is.

— És, maga nem félt sohasem?... — A tizedes százászőgletén alig észrevehető kis mosoly jelent meg.

— Mit tagadjam. Egyszer egyszer megijedtem. Néhány másodpercig azt hittem, nem jövök vissza többé Dunaújvárosból.

— Hogy történt?... —

A bulldozerrel, amivel dolgoztam, egy vastag, ezer milliméteres átmérőjű betoncsövet húztam. Nem tudom hány mázsa lehetett, de elképzelhetik, hogy nem volt könnyű. Egy ideig jött is szépen, engedelmesen. Azt hittem, baj nélkül a helyére vontatom. Hanem egyszer csak érzem ám, hogy könnyebb a motor járása. Nagy ég! Mi történt? A csőre pillantok, s látom, hogy az nagy sebességgel csúszik felém a lejtőn.

— Kiugrott a vezetőlétsből?

— Á, nem. Arra már, úgysem lett volna időm. Csak markoltam görcsösen a botkormányt, s irtózáttal vártam a pillanatot, amikor a cső a bulldozer oldalának csapódik, s felborít a géppel együtt. Szerencsémre nem ez történt. Elcsúszott mellettem...

Engi hőmlókára húzta a sapkát, világoskék szeme rám villant. Láttam, unja már a faggatást. Nem beszélni, dolgozni szeret inkább. Ha katonai feladattal bízzák meg, ő annak végzésében is első, de ha a népek kell segíteni, hát reá akkor is biztosan számíthatnak.

Molnár István

Pillanatok alatt kell dönteni

— Értettem... — s a rendőrautó pillanatok alatt a szalámigyárnál volt. Nem kellett keresni a helyszínt: a munkából, szórakozásból hazafelé igyekvő emberek nagy körben vették körül a síró kislányt.

— Egy szót sem szólunk, úgy mentünk el mellettük — mondja sírva — és egyszerre négy... — keresi a szavakat — ...négy hülígán rántkamtadt.

Ezután pontos személyleírás következett. Szőke Győző törzsőrmester, aki jól ismeri a szegedi éjszakák lovagjait, már sejtette ki a tettes. A síró kislányt és udvarlóját a rendőrségre vitték, hogy ott jegyzőkönyvbe mondják sérelmüket. Szőke Győző és a járőrszakasz pedig a garázdák keresésére indult.

A keresőlámpák megvilágították a Tisza töltését. Megmozdult az egyik bokor. A fényzórá most már csak a gyanúsán reszkető bokrot világította. Néhány izgalmas pillanat következett ezután és a garázdák vezére a rendőrségi autóból ült.

„Jegyzőkönyv. Készült Szegeden...” — eddig jutott el a gépelésben az ügyeletes tiszt, amikor kopogtak az ajtón s a tettest vezette elő Szőke Győző törzsőrmester.

— Nehéz a mi feladatunk — mondta munkájáról. — Pillanatok alatt kell döntünk fontos ügyekben.

Hogy hány ügyben intézkedett Szőke Győző, sem ő, sem parancsnokai nem tudják pontosan, de hogy mindig nagyon határozottan és szakzerűen, erről híres.

Egy disszidens, egy kisfiú és a határőrök

A délelőtti gyorsal érkezett Szegedre M. Ottó budapesti taxisofoér. Estig a városban kószált, majd amikor kigyulladtak a lámpák, neki-vágott a határnak. Három napot arra szánt, hogy megfigyelje a határőrök mozgását, meglesse azok tartózkodási helyét. Óvatos volt, mint az őz, és úgy hitte, ravasz, mint a róka.

De valamit nem vett számításba. A határőrök nem egyedül őrködnek.

Tanács Ernőnek, a rőszkei kisfiúnak a mezőn volt dolga és ő vette észre a bujkáló idegent, amint egyik kukoricatáblából a másikba szaladt, keresztül a dűlőn. Ernő kerékpárra pattant, és szólt az első járőrnek, akivel találkozott.

Riadó.

Pillanatok alatt fegyverben állt két órs legénysége. Vattai Sándor főhadnagy és Burncz József törzsőrmester a helyszínre siettek, velük volt Guba is, a fekete hátú, villogó szemű nyomolvasó-kutya.

M. Ottó megneszelhetett valamit, mert menekülni próbált. Hiába, Guba rátette fejét a nyomra, s elindult. Közvetlen két kilométeren át folyt az üldözés. A határőrök alig tudták követni az okos kutyát. Csatornán, szőlősorok között, kukoricatáblában, friss szántáson keresztül vezetett az úttalan út a határsértő nyomában, s az nem bírta a versenyt a határőrökkel, a kutyával. Egy bokorban lapult, amikor rátaláltak.

— Egyszer, hat éve, akkor sikerült, most rajtavesztettem — mondta, s keserűség volt a hangjában. — De, ha nem látnak meg, átjutok.

Ha láthatatlan tud maradni, akkor sem sikerül a szökés — efelől megnyugtatták Varga főhadnagyék, mert a

(Takács István felvétele)

Guba már nyomon van. A háttérben Burncz törzsőrmester és járőrtársa

határőrök biztosan állnak azoknál, akik szinte önkéntes határőrként őrzik katonáinkkal együtt államhatárunk sérthetenségét.

Szabó József

Birkózás a tűzzel

Rekkenő meleg volt. A néhez kiképzés közben jólesett a pihenés.

— Fiúk, tűz! — kiáltott fel a pihenőben az egyik karhatalmista.

— Irány a tűz! — szólt Sirok Sándor hadnagy parancsa, és a 35 szegedi karhatalmista zselésében futott az algyői Napsugár Termelőszövetkezet szerűskertjéhez, ahol már lobogott a hatalmas szalmakazal.

Kérő-kézre járt a vödör, előkerültek a fecskendő, elzattak a fiúk, de ki törődött magával és a fáradt. több millió forint értékű szénát, szalmát, rájuk.